

Коли я лишився останньою людиною на Землі, у мої двері постукали.

Я поставив фільм на паузу, зняв ноутбук із колін і втупився поглядом у двері власної квартири. Ще момент — і постукали знов. Як мені здалося, наполегливіше.

Захотілося кинутися до дверей і розчинити їх навстіж, але я зупинив себе. Немає сенсу відчиняти двері, коли знаєш, що за ними нікого немає.

До того ж учора я знічев'я перевіряв справність усіх електронних пристроїв у квартирі — з-поміж інших я перевіряв і дверний дзвінок. Якби до мене справді хтось прийшов, він би не постукав, а подзвонив. Певно що.

2.

Наступного дня після того, як розтанув сніг, тобто за шість днів до того, як я став останньою людиною на Землі, мені довелося вийти надвір. Слово «довелося», мабуть, не найкраще тут пасує, бо доти я не відчував справжньої небезпеки. Не думав, що це все діється насправді. Мене радше охоплювало відчуття необґрунтованої захищеності, як тоді, коли телевізори й радіо кричать про страшну епідемію і просять за можливості лишатися вдома, а я вважаю, що захворіти може хтось інший, але не я, і, щільніше закутавшись у шарф, виходжу на вулицю.

Втім, того дня шарф я не надягнув. Можливо, в іншому разі все могло скластися інакше — хтозна. Шапки на мені теж не було, адже я більше не хотів нікому нагадувати кульбабку.

На вулиці було зовсім не багато людей; якщо не придивлятися, можна було легко сплутати пообідній вівторок божевільно вільного світу зі звичайним суботнім ранком. Але я, на жаль, завжди був дуже уважним

і чіплявся поглядом за будь-які дрібниці, тому від мого навченого ока не сховалися ані водій із викруткою у вусі, що безпорадно лежав на кермі, ані скривавлена рука, що виглядала зі сміттевого бака, на якій, до речі, були занадто неправдоподібно вигнуті пальці.

Я минув ці сцени дешевого західного фільму жахів і зайшов до невеличкого супермаркету, щоби заповнити свій холодильник продуктами.

У приміщенні було всього три людини: одна продавчиня на касі, одна — в залі та хлопець мого віку з акуратно вкладеним волоссям.

Із занадто акуратно вкладеним волоссям.

Він мені, авжеж, одразу не сподобався. Подумайте лише, люди боялися виходити на вулицю, а цей кадр мав силу й зухвалість лишатися модником. Пам'ятаю, я тоді гмикнув, прикинувши, що навряд чи на нього чекає світле майбутнє. Такого висновку я дійшов не так через його зачіску, як через його явне бажання здаватися перспективнішим за інших. Як виявилось, я не помилився щодо майбутнього: хлопець не прожив і п'яти хвилин після мого висновку.

Я обирав макарони й намагався визначитися, чого мені більше хочеться — звичайної вермішелі чи чогось екстраординарного на кшталт спіральок чи равликів, — коли зненацька до магазину вбіг чоловік із пістолетом і тричі вистрілив. Тут варто було б сказати, що все сталося надто швидко (*я не встиг ніяк відреагувати, здавалося, ніби пролетіло кілька миттєвостей*) або ж надто повільно (*я спостерігав за тим, як летять кулі,*

розуміючи, що мене не менш ніж три вічності, перш ніж вони досягнуть своїх мішеней), але насправді я не знаю, з якою швидкістю тоді йшов час. Я прожив певний відрізок життя, який був настільки жахливим, що мої захисні механізми спробували якнайшвидше стерти його з пам'яті.

Тому наступне, що я пам'ятаю після звуків трьох пострілів — це дуло пістолета, спрямоване на мене, спокійний погляд стрільця і троє мертвих людей, кров яких заливала кахляну підлогу супермаркету.

Чоловік нахилив голову та спитав, чи не міг би я йому допомогти. Я відповів, що не бачу причин для відмови.

— Лови, — сказав він та кинув мені пістолет.

Я не встиг відреагувати: мене охопив цілком зрозумілий параліч, і пістолет, вдарившись об моє плече, відскочив та впав мені під ноги.

— Вибач, я думав, що в тебе трошки краща реакція, — знизав плечима чоловік.

— Чого ви від мене хочете? — почув я свій голос. Я все ще стояв за п'ять метрів від нього, не годен ворухнутися.

— Я просто не можу сам, — він відповів мені найсумнішим на світі голосом. — Застрель мене. Якщо тобі не важко.

Якщо мені не важко? Я хотів йому відповісти, що кілька хвилин тому мені важко було обрати, якими макаронами я вечерятиму, а вбивство людини — то задача трохи складніша. Певно що.

— Нащо? — спитав я його натомість. — Чому ви не хочете більше жити?

Кажучи «ви», я не мав на увазі конкретно його.

— То ти мені не допоможеш? — він проігнорував моє питання та закопилів нижню губу, як роблять малі діти, перед тим як розридатися.

— Допоможу, — закивав я, розуміючи, що мені зовсім не хочеться, щоби зброя знов опинилася в його руках. — Але спочатку дайте відповідь на мої питання... — перш ніж закінчити цю фразу, я підійняв із підлоги пістолет і направив його на співбесідника.

— Це надто довго, — відповів він, і в його голосі прозвучало щось театральне, ніби він актор, який чомусь вирішив переграти в одній зі своїх реплік.

Я одразу уявив, як зараз звідусіль вибіжать люди й почнуть показувати мені, де були сховані камери; як продавчині встануть, і з їхніх внутрішніх кишень випадуть пакетики з бутафорською кров'ю; як я раптом зрозумію, що чоловіка так добре загримували, що я не впізнав у ньому популярного актора.

Але натомість мій співбесідник зробив кілька швидких кроків у мою сторону і вперся грудьми в дуло.

— Кожен сам обирає спосіб стати щасливим. Мій — такий, — сказав він.

І натиснув своїм пальцем на мій, тим самим спустивши курок. Він упав безшумно. Чи то мене просто оглушив постріл? Певний час я дивився на його скуйовджене волосся й думав, що мати акуратну укладку в момент смерті — це доволі хороша ідея. Вечеряв я гречкою.

Я завжди дивувався людям, які ділилися кулінарними рецептами в інтернеті. Тим, хто писав відгуки на інтернет-магазини та придбані у них товари. Тим, хто лишає рецензії на переглянуті фільми та прочитані книги. Досі не розумію, що їх спонукає (тобто спонукало, вони ж бо всі вже померли). Звідки в людей є (тобто було) певне бажання ділитися порадами чи знаннями? Чому такого ніколи не було в мене?

Так, звісно, я завжди міг порадити другові путню книжку, якщо він просить, чи відмовити його від походу в кіно на черговий блокбастер, бо не варто дивитися екшени, де головні героїні бігають виключно на підборах. Але в мене ніколи не виникало бажання ділитися такою інформацією з незнайомими користувачами інтернету. Кілька лайків недостатньо мотивують мене згаяти свій час на написання чогось такого.

Кого я ще не розумів, то це тих, хто марнує час на написання та читання статей із числом на початку. Як-от

«10 дієт без відмови від солоденького», «12 способів підтримувати пристрась у стосунках», «8 причин працювати стоячи» — продовжувати можна нескінченно.

Я не просто так кажу про все це в минулому часі. Світ з'їхав із глузду, і я — за ним. Щось всередині мене перемкнулося, і я прямо зараз хочу написати подібне. Так би мовити, поділитися своїм знанням з людством.

Якого більше немає.

Я відкриваю текстовий редактор і жирним шрифтом пишу заголовок:

«6 страхів, які ти відчуєш, коли залишишся останньою людиною на Землі».

Я дуже сподіваюся, що таку статтю ще ніхто не написав. Унікальність контенту завжди допомагає йому швидше розкрутитися. Ось що я друкую далі:

1. *Страх незвичного. Я взагалі ніколи не боявся крові — аж до того моменту, поки побачив із неї фонтани й ріки. Але лякала не кров, а причина її появи: люди помирають, але причину пояснити неможливо, — це дуже страшно. Мене, як і всіх, лякають непоясненні речі. Колись у дитинстві я прокинувся вночі та дуже довго не міг заснути, бо на вулиці було надто світло. Дивно, скажете ви, бо діти ж зазвичай бояться темряви. Ні, відповім я, діти бояться того ж, чого й дорослі: браку закономірностей.*

2. *Страх смерті. Дуже дивно, але цей страх я відчув не першим, а другим, хоч він і найочевидніший.*

3. *Страх самотності. Він з'явився задовго до того, як я зрозумів, що став останнім. Він з'явився, коли мені*

телефоном не відповів жоден із тих, хто був у моєму «Улюбленому» у смартфоні.

Жодна інша смерть не зробила мене самотнішим.

4. *Страх змарнувати час. Уявімо собі вченого, що пише дисертацію. Дуже довго пише. Уже кілька років він щовечора допізна розв'язує рівняння, обдумує гіпотези, доводить теореми. Більш як вісімсот днів пішло в нього на цю роботу, яку він зберігав у єдиному примірнику на комп'ютері. А потім, в один прекрасний день цей вчений вмикає комп'ютер, відкриває нещодавні документи й не бачить там свого disser.docx. Спробуйте уявити, як йому страшно. Відчуйте це.*

Я, як частина людства, відчув на собі дещо схоже. Декілька тисячоліть люди до чогось прямували, намагалися щось комусь довести, захистити свою дисертацію, а потім якісь сім днів перекреслили всю їхню роботу. Уся наша писанина виявилася безглуздою, ми навіть не встигли узятися до написання висновку. Навіть якщо припустити, що він і справді є.

Якийсь час я сподівався, що цей вчений подивився не в ту папку. Що він перезберіг документ під іншою назвою. Що він лишив його на флешці.

Що це збій операційної системи.

Що перезавантаження врятує ситуацію.

5. *Страх збожеволіти. Основа для його виникнення зрозуміла: у багатьох статтях часто припускають, що людина рано чи пізно спричиниться, якщо їй не буде кому вибалакатися. І мені нема кому вибалакатися. Серед інших причин — сотні мерців на моїй вулиці.*

6. *Страх того, що ти вже давно збожеволів. Останні півтора дня я читаю багато літератури, яка загалом допомагає мені зрозуміти, чи не звихнувся я. Чому раптом у нашому логічному світі трапився такий абсурд? Може, з глузду з'їхав не світ, а я?*

Я прочитав уже багато книжок на цю тему, і вони змогли переконати мене у власному доброму здоров'ї. Але не знаю, чи варто їм вірити: можливо, мій мозок усе ж хворий і придумав ці книжки і висновки у них, щоби мене заплутати.

Наразі цей пункт — найбільш моторошний.

Я перечитую свій запис кілька разів перед публікацією, щоби перевірити його на помилки. Уже після відправлення (і редагування похапцем опісля — в одному місці я все ж пропустив кому) розумію, що проблема, яку описав у п'ятому пункті, частково розв'язна: я знаю, кому можу вибалакатися.

Так я заводжу новий акаунт у твіттері. Свій попередній не хочеться псувати шмарклями й скаргами. Обираю аватар, оформлюю сторінку й намагаюся придумати, що написати. Як зазвичай, нічого дотепного на думку не спадає.

Я ставлю будильник на 09:17. Варто було б встати загодя, бо в мене багато планів на завтра, але я вирішую дати нагоду собі відіспатися.

Я пишу в твіттері: «Справжня свобода пізнається в самотності».

Ще я пишу: «Зрештою, між свободою й самотністю можна поставити знак рівності».

Кілька секунд по тому я видаляю другий твіт, подумавши, що він надто суперечливий і міг би спричинити дискусію.

Я засинаю, і вночі мені сниться Аня.